

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:3229

av Emma Carlsson Löfdahl m.fl. (FP)

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Motivering

Utgiftsområdet omfattar garantipension, bostadstillägg till pensionärer, äldreförsörjningsstöd samt efterlevandepensioner till vuxna, dvs. omställningspension, änkepension och särskild efterlevandepension. Utgiftsområdet omfattar även Pensionsmyndigheten.

Folkpartiet liberalerna står tillsammans med de andra allianspartierna och Socialdemokraterna bakom den blocköverskridande pensionsöverenskommelsen, som gett oss ett av världens mest stabila pensionssystem. Eftersom pensionen baseras på livsinkomsten uppmuntras arbete och egen försörjning. Den breda överenskommelsen skyddar systemet mot politiska nycker, och detta breda samförstånd bör värnas också framgent. Förändringar i pensionssystemet ska också fortsatt göras i samförstånd mellan de partier som står bakom pensionsöverenskommelsen. När Miljöpartiet ingår i regeringen har detta parti möjlighet att bidra till och medverka i pensionsarbetsgruppens arbete.

Det som på lång sikt avgör hur pensionerna utvecklas är hur många som arbetar och betalar in till systemet. Arbetslinjen är viktig både för dagens och morgondagens pensioner. Alliansregeringen sänkte skatten för pensionärer totalt fem gånger, vilket sammanlagt har gett en garantipensionär 1 900 kronor mer i disponibel inkomst per månad jämfört med 2006.

Kronologisk ålder är ett dåligt mått på människors förmågor – både på arbetsmarknaden och i samhället. Äldre människors kunskap, kompetens och erfarenhet

måste tas bättre tillvara i arbetslivet. Åldersgränsen för hur länge man har rätt att vara kvar på arbetet bör därför höjas från 67 år till 69 år. På sikt bör åldersgränserna för pensionsuttag och rätten att stanna kvar i arbetslivet knytas till medellivslängdens utveckling. Fördomar och diskriminering måste bekämpas, och regler och avtal som hindrar äldre att arbeta om de vill bör ses över.

Kvinnor har genom hela arbetslivet lägre inkomster än män. I kvinnligt dominerade yrken är lönerna lägre, kvinnor arbetar fler timmar hemma och färre avlönade timmar än män. Över ett arbetsliv summerar dessa ojämställdhetsfaktorer till 3,6 miljoner kronor i lägre inkomst för en genomsnittlig kvinna jämfört med en genomsnittlig man. Följden av ett ojämställt arbetsliv är därför att pensionsutbetalningarna också fördelas ojämställt. Vi ser också att många kvinnor, som levt i äktenskap där löneskillnaderna inte upplevts som så allvarliga så länge som makarna hållit ihop, drabbas av dubbel orättvisa den dag då makarna går skilda vägar. Det är angeläget att det delprojekt om jämställda pensioner som regeringen utifrån riksdagens tillkännagivande uppdragit åt Pensionsgruppen överväger hur mer av den intjänade pensionen kan fördelas lika mellan makar.

Bostadstillägget har en avgörande betydelse för att lyfta ekonomiskt svaga pensionärer över fattigdomsgränsen. Det är riktat specifikt till pensionärer med låga inkomster, som har små marginaler när hyran är betald. Eftersom kvinnor i genomsnitt har lägre inkomster än män är det också betydligt fler kvinnor än män som uppstår bostadstillägg.

Det är enligt Folkpartiet liberalerna fortsatt angeläget att stärka ekonomin för denna grupp. Ett väl utformat bostadstillägg kan också bidra till att öka rörligheten på bostadsmarknaden, samt underlätta för äldre att flytta till en mer ändamålsenlig bostad. Vi föreslår därför att den del av bostadskostnaden som ersätts höjs från 95 procent till 96 procent samt att den skäliga levnadsnivån i äldreförsörjningsstödet höjs så att de som träffas av detta stöd får motsvarande höjning av sin ekonomiska standard. Reformen beräknas försvaga de offentliga finanserna med 200 miljoner kronor 2016 på anslag 1:3.

Folkpartiet liberalerna föreslår att PLO-uppräknningen för åren 2016–2018 justeras på samma sätt som för innevarande budgetår. På detta utgiftsområde påverkas anslag 2:1.

Tabell 1. Anslagsförslag 2016 för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (FP)
1:1 Garantipension till ålderspension	14 343 700	
1:2 Efterlevandepensioner till vuxna	11 915 900	
1:3 Bostadstillägg till pensionärer	8 499 300	+200 000
1:4 Äldreförsörjningsstöd	897 300	
2:1 Pensionsmyndigheten	528 050	-1 000
Summa	36 184 250	+199 000
<i>Specifisering av anslagsförändringar</i>		
1:3 Bostadstillägg till pensionärer		+200 000
2:1 Pensionsmyndigheten		-1 000

Emma Carlsson Löfdahl (FP)

Barbro Westerholm (FP)

Erik Ullenhag (FP)

Tina Acketoft (FP)

Christer Nylander (FP)

Birgitta Ohlsson (FP)